

ΠΡΑΞΙΚΟΠΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΕΙΣΒΟΛΗ ΚΑΤΟΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑ

Πρωί της Δεκάτης πέμπτης Ιουλίου... Ο Μακάριος είναι νεκρός... Η Εθνική Φρουρά είναι κυρίαρχος της καταστάσεως...

Το μισό χωριό είναι στους δρόμους και πανηγυρίζει... Χριστός Ανέστη...

Οι άλλοι μισοί τράβηξαν τις κουρτίνες και δάκρυσαν... Όχι για τον πγέτη που δεν μπόρεσε να αποφύγει το κακό μα διαισθανόμενοι τον ερχομό της συμφοράς...

Ολονύκτια διασκέδαση οπλοφόρων. Αλήθεια πού βρέθηκαν τόσα όπλα; Πυροβολισμοί χαράς στην πλατεία και για εκφοβισμό έξω από κάποιες πόρτες... Ανάμεσά τους και η δική μου... Κάθε φωνή εναντίον της χούντας και της δικτατορίας έπρεπε να σιγήσει...

-Δάσκαλε, έχουμε διαταγή να σε συλλάβουμε...

-Η γυναίκα μου δουλεύει νυκτέρι, στο Νοσοκομείο. Ένα λεπτό να ειδοποιήσω τη μάνα μου να έλθει να μείνει με τα μωρά – δύο και πέντε χρόνων – και φεύγουμε αμέσως...

Τα πανηγύρια, που ανεπαρκείς και ανιστόρητοι το λιγότερο, προκάλεσαν για αφελείς και αγράμματους δεν κράτησαν για πολύ... Ούτε μια βδομάδα... Αυγή της 20ής του Ιούλη. Οι Τούρκοι εισβάλλουν στην Κύπρο. Άνισος ο απρόβλεπτος αγώνας... Σκοτώμοι, λεπλασίες, βιασμοί – Ταπεινωθήκαμε – Ντροπιαστήκαμε... Χάσαμε τα σπίτια, το Βίος, την πατρίδα, γονείς, αδέλφια και πρόσωπα αγαπημένα...

Ποτέ, κανένας δεν ζήτησε συγγνώμη από κανέναν. Η εκτενέστερη ανάλυση των γεγονότων εκείνης της περιόδου, δεν είναι θέμα του παρόντος βιβλίου...

Όποιος θέλει την αλήθεια ας την αναζητήσει και σίγουρα θα την βρει... Η γη μας είναι κατάσπαρτη από μαρτυρίες και μάρτυρες...

Καραβάνια οι πρόσφυγες, με κάθε μεταφορικό μέσο, έρχονται σε μας, για να βρουν ψωμί, νερό και τόπο ασφαλισμένο... για να κλάψουν με την πουχία τους. Είμαστε βλέπετε πολύ κοντά στις Βάσεις των Εγγλέζων. Αυτοί με τους Τούρκους ήταν πάντα στο ίδιο χαράκωμα... Κοντά τους μπορεί να γλιτώσουμε και μεισ... Ξανά γελασμένοι... Απλά έκαναν διάλειμμα... εκεχειρία... Φιλοξενήσαμε όλοι στα σπίτια μας πολλούς συγγενείς και φίλους, γνωστούς και άγνωστους. Επιστρατεύθηκε όλο το χωριό. Δεν αφήσαμε κανένα να πεινάσει... Όλοι οι φούρνοι κάπνιζαν. Μύριζε το χωριό φρεσκοψυμένο ψωμί. Όλο το σχολικό κτίριο έγινε αποθήκη τροφίμων και κέντρο διανομής για μερικές μόνο μέρες...

Σάββατο 31 Αυγούστου 1974 – Η Ασιερίτου ανοχύρωτη... στο έλεος του Τούρκου, που στρατοπέδεψε μερικά μόνο χιλιόμετρα μακριά μας. Όλοι το ξέραμε ότι θα έρχονταν... Εκκενώναμε το χωριό κάθε βράδυ και κοιμόμασταν στα περιβόλια, στην περιοχή των Βάσεων, πολλές οικογένειες μαζί.

Εκείνο το πρωινό, πολλοί γύρισαν στο χωριό, για να κάνουν ένα μπάνιο ή για να

πάρουν κάτι αναγκαίο από το σπίτι. Ακόμα και η μάνα μου zύμωσε τα τελευταία της ψωμιά και ήταν έτοιμη να τα βάλει στο φούρνο για ψήσιμο.

Στον κάμπο σύννεφο η σκόνη κι ο κουρνιαχτός των αρμάτων και των τούρκικων οχημάτων που έρχονταν προς το χωριό... Καταιγισμός Πυρών...

Φωνές και κλάματα κι ο κόσμος όπου φύγει φύγει... Ασιερίτου Τέλος...

Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν χωρίς αντίσταση και το τελευταίο χωριό που ήθελαν...

Ο κύκλος της εισβολής εδώ τελειώνει...

Εμείς κι ο κόσμος μας, Βρεθήκαμε ξαφνικά σε μια κατάσταση πρωτόγνωρη, ξεριζωμόυ και προσφυγιάς... με ένα αύριο αβέβαιο και απρόβλεπτο...

Στην περιοχή των Βρυσούλων, χιλιάδες ο κόσμος – στο δρόμο, στα περιβόλια, στις αυλές και στα λίγα σπίτια των φιλόξενων, μόνιμων κατοίκων της περιοχής.

Εμείς ως οικογένεια, φανήκαμε τυχεροί στην ατυχία μας. Σταματήσαμε να κοιμόμαστε με τα δύο παιδιά μας μέσα στο αυτοκίνητο, αφού για μήνες φιλοξενηθήκαμε στο φιλικό σπίτι της Μαργαρίτας και του Κωστάκη Μικρού. Μοιραστήκαμε στέγη και ψωμί και πόνο... Ας είναι καλά οι άνθρωποι...

Σταμάτησε ο θρήνος – Ξεπεράστηκε ο πανικός. Μετρούμε τις πληγές, Παίρνουμε παρουσίες... Λείπουν πολλοί. Δεν τα κατάφεραν να διαφύγουν. Ήταν οι ηλικιωμένοι που έμειναν κλεισμένοι στα σπίτια τους και οι ανήμποροι. Οι Τούρκοι τους μάζεψαν μετά όλους στο οίκημα των Λαϊκών Οργανώσεων, τους ανάκριναν και τους άφοσαν να φύγουν. Οι Τούρκοι στρατιώτες μπήκαν στο χωριό πυροβολώντας άσπλους και άμαχους, ακόμα και μέσα στην περιοχή της Επισταθμίας του Αγίου Νικολάου των «Κυρίαρχων» Βρετανικών Βάσεων... Δύο γέροντες, κατάκοποι, που δεν μπορούσαν να ακολουθήσουν το πανικοβλημένο πλήθος, ο Χριστοφής Προδρόμου Χατζίκκης και ο Γρηγορού Γεωργίου Στυλιανού, Βρήκαν μια μικρή αποθήκη ενός περιβολίου, μέσα στην ελεγχόμενη από τους Άγγλους περιοχή και κάθισαν κατάχαμα, ασφαλισμένοι πια, για να ξαποστάσουν... Γι' αυτούς όλα τέλειωσαν εκεί στην τοποθεσία «Σκουρουμαθκιά»... Τους Βρήκαμε νεκρούς. Πυροβολήθηκαν εξ επαφής... Η Βαρβαρότητα δεν έχει όρια... Τους θάψαμε λιτά και αθόρυβα στην Αγία Ειρήνη, νομίζοντας πως ήταν οι πρώτοι και οι μόνοι μας νεκροί.

Φθινόπωρο... Ο κόσμος ανησυχεί. Γι' αυτούς οι μέρες κάτω από τα δέντρα δεν είναι τρόπος ζωής...

Στριμώχτηκαν οι πιο πολλοί στο μεγάλο συσκευαστήριο γεωργικών προϊόντων της Συνεργατικής, που μόλις πρόσφατα άρχισε να λειτουργεί. Είναι τεράστιο.

Χώρεσε κάτω από τη στέγη του 1300 άτομα και στέγασε και το σχολείο...

Η κάθε οικογένεια πήρε ένα μικρό χώρο, έβαλε τα στρώματα και τα λίγα οικιακά σκεύη που είχε και τον χώρισαν από τους γείτονες... με πλαστικά κιβώτια, που προορίζονταν για τη συσκευασία φρούτων – υπήρξαν χιλιάδες...

Οι Τούρκοι δεν σταθεροποίησαν τις θέσεις τους στο χωριό, για μερικές εβδομάδες. Έφευγαν συνήθως τα βράδια και γύριζαν την επομένη με μηχανοκίνητες περιπόλους... Ποιος θα τους ενοχλούσε...

Αυτή τους την τακτική, την εκμεταλλεύτηκαν οι Ασιερκώτες. Με κίνδυνο βέβαια της ζωής τους, έμπαιναν στο λεηλατημένο χωριό και έπαιρναν από τα σπίτια τους ότι είχε απομείνει... μαγειρικά σκεύη, ψυγεία, ρουχισμό, τρόφιμα...

Έτσι μεταφέραμε και τον εξοπλισμό του σχολείου, όπως αναφέρεται και σε άλλες σελίδες.

Η μπτέρα μας ζητούσε να τη βοηθήσουμε να φέρει και αυτή, τη μικρή κουζίνα υγραερίου που είχε, για να κάνει ένα καφέ και να ζεσταίνει το φαΐ που της δίνανε.

Ένα πρωινό την παίρνει ο Δημήτρης και την πάει στο σπίτι. Εκεί βρέθηκαν αντιμέτωποι με κάτι πολύ ασυνήθιστο... Τα ψωμιά της, που ετοιμαζόταν να ψήσει στο φούρνο την ώρα που έπεφτε το χωριό σε τούρκικα χέρια, κρεμάστηκαν από τα σανίδια, ξεχείλισαν από την υπερβολική ζύμωση και έμοιαζαν με σταλακτίτες...

Πόσο πραγματικά μου θυμίζει το θρύλο για το Μπαλουκλί της Κωνσαντινούπολης, την ώρα της άλωσης. Εκείνη τη στιγμή, ο ηγούμενος τηγάνιζε ψάρια και δεν πίστευε στο θλιβερό μαντάτο...

«.... Στην πόλη τούρκου δεν πατούν, κι Αγαρνού ποδάρια!
Μα αν ειν' αλήθεια το κακό, να σηκωθούν τα ψάρια
Να πέσουν μες στο ρεύμα.
Πηδήξανε και πέσανε
Στην λίμνη τη λεκάνη
Γερά, ζωντανεμένα.

Ακόμα ως τώρα πλέουνε, κόκκιν' από το μέρος
Όπου τα είχε ψήσει.
Φυλάγουν το Βουζάντιο, ν' αναστηθεί ο γέρος
Να τ' αποτηγανίσον.»

Αλήθεια ρε μάνα! Κρατάς ακόμα, και προσμένει η ψυχή σου την ώρα του γυρισμού, για να αποτελειώσεις το γλυκό, αξέχαστο, σπιτίσιο ψωμί;

Ο Σάββας Χ" Κώστας, που στα τελευταία του χρόνια έγινε πολύ φιλόθροσκος και σπαταλούσε ώρες στην εκκλησία του χωριού, ξημερωνόταν τακτικά στην εκκλησία της Αναλήψεως και κουβάλησε στις Βρυσούλες μικρές εικόνες, ευαγγέλια, εκκλησιαστικά βιβλία, άμφια, ιερά σκεύη και άλλα.

Ένα πρωινό, σε μια σχεδιασμένη αποστολή, μια ομάδα αποτελούμενη από το δάσκαλο Δημήτρη Παπαδόπουλο, τους εκκλησιαστικούς επιτρόπους Θεόδουλο Αδάμου και Αναστάση Φλουρέντζου καθώς και το Στέλιο Χριστοφή Κκαμά, συνο-

δευόμενοι από ένα Βρετανό αξιωματικό τον λοχαγό "Morris", που είχε φιλικές σχέσεις με τους Έλληνες, πήγαν στο χωριό με αγγλικό στρατιωτικό όχημα και μετάφεραν στον καταυλισμό όλες σχεδόν τις μεγάλες εικόνες, τα μανουάλια και τα καντόνια, τόσο από την εκκλησία της Αναλήψεως όσο και από την Αγία Μαρίνα.

Μια από τις εικόνες είναι και η Παναγία η Τραπεζίτισσα.

Ο κόσμος, ιδιαίτερα οι γέροι και οι γριές, βγήκαν από την «Παράγκα» - έτσι έλεγαν το Συσκευαστήριο - και παρακολούθουσαν το ξεφόρτωμα των ιερών εικόνων με συναισθήματα έντονης συγκίνησης και με δυσκολία συγκρατούσαν τα δάκρυά τους... Όλες αυτές οι εικόνες, βρίσκονται σήμερα στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, όπου όλοι οι ασιερκώτες εκκλησιάζονται.

Εγώ κατάφερα να περισώσω τις φωτογραφίες και τα βιβλία μου, προσωπικά μας αντικείμενα, συναισθηματικής μάλλον αξίας... και μερικό οικιακό εξοπλισμό.

Αυτή ακριβώς τη χρονική περίοδο, κάποιοι πήγαιναν αμέριμνο στο χωριό ή χωρίς σχέδιο φυγής... Μερικοί συνελήφθηκαν και κρατήθηκαν αιχμάλωτοι, όπως ο Κώστας Μάντολες και ο Χριστόδουλος Μούστης. Ήσως επειδή ήταν ηλικιωμένοι τους άφησαν ελεύθερους.

Ο δεύτερος μάλιστα πήγαινε καθημερινά στο χωριό, παρά τις προειδοποιήσεις των δικών του... και για λόγους ασήμαντους. Ήταν γείτονες με τον Παπα-Γιωρκή και όταν αυτός αποφάσισε ένα πρωινό να πάει με το τράκτορ του στο σπίτι του, γύρισε άπρακτος και πανικόβλητος, γιατί νόμισε ότι οι τούρκοι στρατιώτες ήταν στην αυλή του... είδε τα δέντρα να κουνιούνται... Ο Μούστης ήταν πάνω στη συκιά και μάζευε τα σύκα για να μνη τα φάνε οι Τούρκοι...

Άλλος γέρος, Βρακάς, ο Ττούνος, άφησε τρεις χοίρους στο χωριό και συμφώνησε να δώσει τον ένα σε μια παρέα για να του τους φέρει. Ήταν ο Κ. Κούσκουνος, ο Χρύσανθος και ο Βάρκας. Όταν του πήραν τους χοίρους, δεν ήθελε να τηρήσει τη συμφωνία και έπρεπε ή να τους πάρουν πίσω στο κατεχόμενο χωριό ή να τους οικειοποιήσει ως λάφυρο... Αντί τούτων, ο Βάρκας ως μέση λύση τον έκανε μαύρο στο ξύλο και οι άλλοι δύο γελούσαν ασταμάτητα...

Φαίνεται ότι σε κείνη την περιοχή, δεν μας ήθελαν να μείνουμε ούτε οι Εγγλέζοι ούτε οι Τούρκοι.

Όσες μέρες είμαστε εκεί δεν κατέβηκε ούτε ένας άγγλος να δώσει σε κάποιο, ένα κομμάτι ψωμί... Ήλθε μια μέρα ένας, πρέπει να ήταν καλός άνθρωπος, και έφερε σε μια τσάντα, ψωμί, λάδι και μπισκότα, για όποιον τα έχει ανάγκη... Μου είπε «Μνη έχετε εμπιστοσύνη σ' αυτούς» και έδειξε τους άγγλους με πολιτικά, που έρχονταν ανάμεσά μας, τάχα από ενδιαφέρον... δεν τον ξαναείδαμε... τον αναζήτησα και μου είπαν ότι τον έστειλαν στην Αγγλία.

Λίγες μέρες πιο πριν, όταν ακόμα όλος ο κόσμος ήταν στα περιβόλια, έφεραν μια σειρά μεγάλα αυτοκίνητα, για να μεταφέρουν όλους τους πρόσφυγες στο «Δασάκι» σε άλλη περιοχή των Βρετανικών Βάσεων, για να μνη έχουν δύο μπελάδες. Μια ή δυο οικογένειες ανέβηκαν ήδη στα φορτηγά...

Tous είδα να μιλούν με τον Ματθαίο και τον Σταύρο Πίκη. Δεν επικοινωνούσαν και με φώναξαν να δω τι θέλουν. Ήταν μια μονάδα με φτερό στο κεφάλι.

Mou είπε ο επικεφαλής ότι πρέπει να φύγουμε όλοι.

-Γιατί; Τον ρωτάω.

-Κινδυνεύετε και σεις και μεις εδώ, από τους Τούρκους.

-Αυτά τα περιβόλια είναι δικά μας και θα φύγουμε μετά από σας.

Αυθόρυμπα, όλοι αποφασίσαμε να μη φύγει κανείς. Γύρισαν και αυτοί που έφυγαν.

Θυμάμαι τον εγγλέζο, που τα χείλη του έτρεμαν από θυμό, γιατί δεν κάναμε ότι ήθελαν οι ανώτεροί του...

Οι Τούρκοι σκλήρυναν και μας έβαλαν σε κλοιό. Τα φυλάκιά τους μερικά μόνο μέτρα από το συνοικισμό και από τα αντίσκηνα με τα οποία άρχισε ο κόσμος να εφοδιάζεται. Άρπαξαν ολόκληρα κοπάδια από τους βοσκούς μας και δεν τα ξανείδαμε.

Μια μέρα, μια ομάδα τούρκων στρατιωτών άρχισε να πυροβολεί εναντίον του Συσκευαστηρίου που στέγαζε πάνω από χίλια διακόσια άτομα, από απόσταση μικρότερη των διακόσιων μέτρων.

Οι τρύπες από τις σφαίρες, στις μεγάλες μεταλλικές πόρτες, πρέπει να φαίνονται ακόμη... Ο κόσμος πανικοβλήθηκε. Οι γυναίκες έκλαιγαν και έτρεχαν να φύγουν... Τους κρατήσαμε και κάναμε παραστάσεις στους εγγλέζους...

Θυμήθηκα ότι είχα το Μιχάλη μου μαζί μου – Ήταν πέντε χρόνων. Τον βρόκα σε μια γωνιά, έξω από το Συσκευαστήριο να κάθεται μόνος του... στην ασφαλισμένη πλευρά... Ποιος ξέρει πόσο μπορούν να θεραπευτούν αυτά τα παιδικά ψυχικά τραύματα...

Πεισμώσαμε όλοι! Από τον πρώτο ίσαμε τον τελευταίο. Κρατηθήκαμε εκεί και ριζώσαμε και προκόψαμε...

Στις πρώτες δύσκολες μέρες, οι εκτοπισμένοι ήταν ένας όχλος, ακυβέρνητος, ανοργάνωτος και άβουλος.

Εδώ ακριβώς φάνηκε ο καθοριστικός ρόλος κάποιων, για τη μετέπειτα εξέλιξη και πορεία του συνοικισμού και της περιοχής.

Εμείς οι δάσκαλοι, πλαισιωμένοι από τους άξιους και δραστήριους μόνιμους κατοίκους των Βρυσούλων – Αντωνάκη Λ. Παύλου, Πιερή Παλαίση, Γιαννάκη Νικολάου Κάο, καθώς και τον Θίρσο Ποσπορή και Νική Τσιλλάρα και μερικούς άλλους αποτελέσαμε το πρώτο κλιμάκιο, του πυρήνα για οργανωμένη βοήθεια προς τον απελπισμένο κόσμο.

Διανέμαμε όσο γινόταν πιο σωστά κάθε βοήθεια, που η ομάδα μας εξασφάλιζε από την Υπηρεσία Μέριμνας που έδρευε στην Ξυλοτύμπου.

Για θέματα ασθενών, τραυματισμών και υγείας γενικότερα, υπεύθυνη ήταν η Ιουλία Παπαδοπούλου και αργότερα βοηθούμενη από τη νοσολεύτρια Πόπη Μαυροπέτρου, τη μαία Μαρούλα Σιάντωνα και τη Γεωργία Μέσσιου και με την παρουσία

Ιρλανδού γιατρού από τις Βάσεις εξετάζουν όλα τα περιστατικά... Έδρα του υγειονομικού κέντρου ήταν το εστιατόριο «Βρυσούλες» του Γιώρκου Ζουβάνη. Ζητήσαμε την τοποθέτηση τακτικού γιατρού και στάλπη πρώτα ο δρ. Κ. Μαλλής (μετέπειτα Διευθυντής Ιατρικών Υπηρεσιών), ο δρ. Μάρκος και δρ. Σώτος Λοϊζίδης και ο δρ. Νίκος Παυλίδης δήμαρχος Έγκωμης. Όλοι εργάστηκαν με zήλο και αδιαμαρτύρητα σ' αυτή την ακριτική περιοχή.

Έγινε στάλπη υπεύθυνος από τη Διοίκηση Λάρνακας, για όλες τις Υπηρεσίες Μέριμνας – Βοηθόσαμε στην έκδοση προσφυγικών ταυτοτήτων και στην εξεύρεση χώρων.

Η διεκπεραίωση των καθηκόντων μας μεταβιβάστηκε στην υπεύθυνη διοίκηση που σ' αυτή συμμετείχαν και οι αγροφύλακες και άλλοι υπάλληλοι και εργάτες του Δημοσίου, που έμεναν στο συνοικισμό.

Σιγά σιγά κάποιοι άρχισαν να δραστηριοποιούνται και να δίνουν κάποιο ρυθμό στην ζωή... Έκαναν καφενεία, ξαναλειτούργησε το Συνεργατικό Παντοπωλείο μέσα στο Συσκευαστήριο, ξαναγύρισαν στις δουλειές tous – όχι στο Βαρώσι αλλά στη Λάρνακα... όπου αργότερα πολλοί, όπως και μεις εγκαταστάθηκαμε μόνιμα... άνετη προσωρινότητα... τριάντα πέντε τώρα χρόνων.

Οι στρατιώτες άρχισαν να γυρίζουν στους δικούς tous, με καμιά εικοσιτετράωρη.. Σε κάποιους δεν δόθηκε ακόμα η άδεια εξόδου και δεν γύρισαν ακόμα...

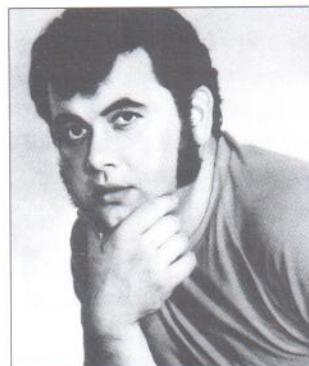
Το λεξιλόγιό μας εμπλουτίστηκε με τη λέξη «Αγνοούμενος». Καρτερούμε tous νέους μας να γυρίσουν... Μάνες και πατεράδες, έφυγαν μ' αυτό τον καμό και άλλες σιγοσβήνουν, όπως και οι ξεθωριασμένες ελπίδες... Ασήκωτο το παράπονο... Αβάστακτος ο πόνος... Γιατί;

Βαρύ ήταν το τίμημα για την Ασιερίτου και για τις Βρυσούλες... Μακρύς ο κατάλογος της αχρείαστης θυσίας...

Αγνοούμενοι και πεσόντες

Γιάννης Τζιοβάννης

Γεννήθηκε στις 10/10/1949 στο Φρέναρος. Ήταν το πρώτο από τρία παιδιά του Γιώργου Τζιοβάνη και της Ευδοκίας Οικονόμου. Ζούσε στις Βρυσούλες με την οικογένειά του. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο της Αχερίτου. Ήταν μυχανικός αυτοκινήτων. Αργότερα έγινε ναυτικός. Κατατάγηκε στο 70ό τάγμα Μηχανικού που είχε έδρα το ΒΜΗ στη Λευκωσία. Κατά την εισβολή Βρισκόταν με το τάγμα του στην περιοχή Κερύνειας. Στις 6 Αυγούστου 1974 δέχτηκαν ανελέητο σφυροκόπημα από tous εισβολείς στην περιοχή Καραβά Λαπήθου.

Πληγώθηκε σ' ένα περιβόλι στην Λάππη από εχθρικά πυρά. Έκτοτε αγνοείται η τύχη του. Από το 70ό τάγμα Μηχανικού αγνοούνται 31 εθνοφρουροί μεταξύ των οποίων και 3 ανθυπολοχαγοί.

(Βιβλίο Πάνου Μυρτιώτη σ.σ 50-52).

Χριστάκης Πέτρου (Παπαλλής)

Γεννήθηκε στην Αχερίτου την 31/5/1955. Γονείς του ήταν ο Πέτρος και η Χαμπού Παπαλλή. Ήταν το πέμπτο παιδί από τα οκτώ παιδιά της οικογένειάς του. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο του χωριού του. Εξασκούσε το επάγγελμα του κτίστη. Κατατάγηκε στην 32η μοίρα καταδρομών στο Σταυροβούνι. Κατά τις ημέρες της τούρκικης εισβολής μεταφέρθηκε στον Άγιο Χρυσόστομο και από κει στην «Άσπρη Μούττη». Τελευταία φορά που είδε τους δικούς του ήταν 15 μέρες πριν την εισβολή του 1974 που βρισκόταν με άδεια στο χωριό. Πληροφορίες αναφέρουν ότι έπεσε μαχόμενος την 21η Ιουλίου στην Άσπρη Μούττη με 5-6 άλλους καταδρομείς. Δεν υπάρχουν άλλα στοιχεία και από τότε αγνοείται η τύχη του.

<u>IORC - TRACING AGENCY NICOSIA</u>	
<u>MILITARY</u>	Date: ..13.9.74....
MISSING/PRISONER/ABDUCTED	AREA:
SURNAME: ..PAPALLOS.....	FIRST NAME: ..CHRISTOS.....
FATHER'S NAME: ..PETROS	
RANK: ..SOLDIER 32 nd M. K.	
BORN AT: ..ACHERITOY	ON:
ARMY No.: ..32 nd	UNIT: ..L. K.
LAST SEEN: ..ASPRI MOUTTI on the 20th of	
.....August 1974.....	
.....	
<u>ENQUIRER:</u>	
FULL NAME: ..PAPADOPOULOS ANDREAS	RELATIONSHIP: ..BROTHER IN LAW
ADDRESS: ..VRYSOULLES FAMAGUSTA	
TEL. NO.:	
<u>REMARKS:</u>	

Κώστας Ηλία Αυξέντη

Γεννήθηκε στην Αχερίτου στις 8/11/1956. Γονείς του είναι ο Ηλίας και η Χρυσταλλού Αυξέντη. Είναι το 2o παιδί από τα 12 αδέλφια του.

Τέλειωσε το Δημοτικό σχολείο του χωριού του. Ήταν σιδηρουργός και δούλευε σε εργαστήρι στην Αχερίτου. Ήταν στρατιώτης στη 32η μοίρα καταδρομών στο Σταυροβούνι. Μεταφέρθηκε αργότερα στον Άγιο Χρυσόστομο. Τις ημέρες της εισβολής ήταν στην Άσπρη Μούττη. Στις 13 Αυγούστου 1974 τον συνάντησαν οι γονείς του για τελευταία φορά στο αεροδρόμιο Τύμπου. Έκεί τους διηγήθηκε ότι είδε το συγχωριανό και φίλο του καταδρομέα Χριστάκη Πέτρου (Παπαλλή), να πέφτει βαριά πληγωμένος από τούρκικα πυρά στην Άσπρη Μούττη μέσα σε μια χαράδρα. Μια πληροφορία αναφέρει ότι ήταν μέσα στις διάφορες ομάδες καταδρομέων που προσπάθησαν να περάσουν στην ελεύθερη περιοχή διασχίζοντας τη Μεσαορία. Από τότε αγνοείται η τύχη του.

 74	MISSING MILITARY INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS TRACING AGENCY NICOSIA
MESSAGE FORM	
ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣ — SENDER — GÖNDEREN	
Επυνιών — Surname — Baba Adı: AFXENTI Όνομα — Name — Adı: ELIAS Οδός — Street — Sokak	
Πόλη: ή Χωριό: — Tzambou Village — Sehir veya Koy: ACHERITOU Επαρχία — District — Kaza: FAMAGUSTA (ΚΥΠΡΟΣ ΒΡΥΞΩΝΕΣ) Μήνυμα — Message — Mesaj <small>(Όχι) πέραν των 25 λέξων, δικούγενευά και πανοί) — (Not over 25 words, family news only) — (25 kelmeden fazla olmuyacak, yalnız aile haberleri)</small>	
<i>He was last seen on the 3rd of August at Tymbou Camp, Nicosia. (No news from him since then.) He was serving at 32nd M. L.O.K.</i>	
HΥΓΡΕΜΗΝΙΟ — Date — Tarif: 7.9.74 ΑΠΑΝΤΗΣΑΤΕ ΟΠΙΣΘΕΝ — REPLY OVERLEAF — CEVAP ARKA SAHİFEDEN	
	ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ — RECEIVER — ALAN
Επυνιών — Surname — Baba Adı: AFXENTIS Όνομα — Name — Adı: CONSTANTINOS Οδός — Street — Sokak	
Πόλη: ή Χωριό: — Tzambou Village — Sehir veya Koy: ACHERITOU Επαρχία — District — Kaza: FAMAGUSTA	
<small>'Εάν δεν παραβοθῇ, παρακαλῶ δημοσία έπιστροφή εἰς τὸν Ἐμβρὸν Στουρὸν — If undelivered, please return to Red Cross — Eğer bulunamamışsa, Lütfen Kızkıraç'a iade edilin.</small>	

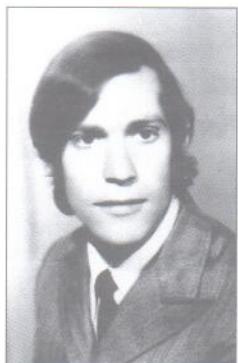
Ανδρέας Σωτηρίου Μάντολες

Γεννήθηκε στην Αχερίτου στις 10/2/1949. Γονείς του είναι ο Σωτήρης και η Αρτεμισία Βασιλη Μάντολες. Ήταν ο 2ος από επτά παιδιά της οικογένειάς του. Πήγε τρία χρόνια Γυμνάσιο. Εργαζόταν ως πρεσβαδόρος σε καθαριστήριο. Παντρεύτηκε τη Χαρίτα Νεοφύτου από την Όρκα Κερύνειας. Εγκαταστάθηκαν στο χωριό Ελιά στο Πέντε μήλι. Είχε δυο παιδιά την Ειρήνη δεκατεσσάρων μηνών τότε και το Γιάννη σαράντα ημερών. Υπηρετούσε στο 251 τάγμα πεζικού στη Μύρτου. Στις 20 Ιουλίου παρουσιάστηκε ως έφεδρος στη Γλυκιώτισσα. Στις 21 Ιουλίου επέστρεψε στο σπίτι του στην Ελιά. Όταν οι Τούρκοι αποβιβάστηκαν στην περιοχή κρύφτηκε με πολλούς συγγενείς και συγχωριανούς του σε ένα σπίτι. Όταν τους βρήκαν οι τούρκοι τους διάταξαν να τρέχουν κατά ζεύγη και τους πυροβολούσαν. Ο Ανδρέας κρατούσε εκείνη τη στιγμή και το βρέφος του το Γιάννη. Όταν πυροβολήθηκε πληγώθηκε και το βρέφος στο κεφάλι. Τα οστά του τακτοποιήθηκαν με τη γνωστή μέθοδο D.N.A. και τάφηκε στο κοιμητήριο Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό στις 19 Ιουλίου 2008. Μερικά από τα οστά τόσο του ίδιου όσο και άλλων έντεκα ατόμων που ήταν μαζί του, ήταν πολύ μικρού μεγέθους που δεν μπορούσαν να ταυτοποιηθούν και τάφηκαν όλα μαζί στο Τύμβο Μακεδονίτισσας στις 4 Απριλίου 2009.

κατά ζεύγη και τους πυροβολούσαν. Ο Ανδρέας κρατούσε εκείνη τη στιγμή και το βρέφος του το Γιάννη. Όταν πυροβολήθηκε πληγώθηκε και το βρέφος στο κεφάλι. Τα οστά του τακτοποιήθηκαν με τη γνωστή μέθοδο D.N.A. και τάφηκε στο κοιμητήριο Αγίου Αθανασίου στη Λεμεσό στις 19 Ιουλίου 2008. Μερικά από τα οστά τόσο του ίδιου όσο και άλλων έντεκα ατόμων που ήταν μαζί του, ήταν πολύ μικρού μεγέθους που δεν μπορούσαν να ταυτοποιηθούν και τάφηκαν όλα μαζί στο Τύμβο Μακεδονίτισσας στις 4 Απριλίου 2009.

Βάσος (Χαράλαμπος) Σεργίου Πηγιώτη

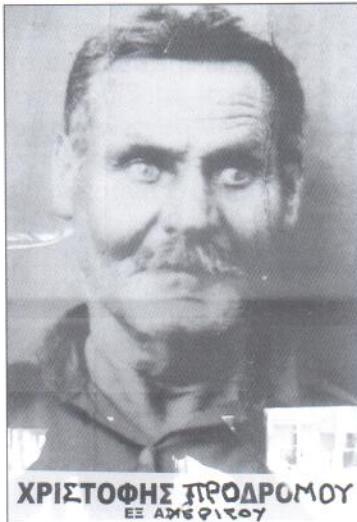
Γεννήθηκε στην Αχερίτου στις 18/10/1948. Γονείς του είναι ο Παναγής και η Ελένη Σεργίου. Ήταν ο δεύτερος στην οικογένεια από οκτώ αδέλφια. Όταν αποφοίτησε από το Δημοτικό Σχολείο ακολούθησε το επάγγελμα του πατέρα του, που ήταν κτίστης. Κατατάγεται στο 70ό Τάγμα Μηχανικού στο

Β.Μ.Η. Όταν έγινε η εισβολή κλήθηκε στο Τάγμα του. Μέρος του Τάγματος μετακινήθηκε στο Μπογάζι Αμμοχώστου και ναρκοθέτησε την περιοχή «Αμπελούθκια». Στις 4 Αυγούστου 1974 έφυγαν από το Μπογάζι για την περιοχή Κερύνειας. Την ίδια ημέρα τον είδε ο αδελφός

 MILITARY INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS TRACING AGENCY NICOSIA	
MESSAGE FORM	
ΑΠΟΣΤΟΛΕΥΣ — SENDER — GONDEREN	
Όνομα — Name — <i>Baba Ad.</i>	ΣΕΡΓΙΟΣ ΠΗΓΙΩΤΗΣ
Όφελος — Status — <i>As</i>	
Πλ. ή Κωδ. — <i>Number</i>	ΑΓΙΗ ΛΙΤΩΣ
Εποχή — <i>Period</i>	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΚΩΔ. Α. Η. Ε. Ε. Ε.
Εποχή — <i>Period</i>	Μηνού — <i>Month</i>
(Οριζ. ημερ. με 25 μέτρα, αντιτίθεται και προστατεύεται από παρατίθετη σημείωση από την Ε.Ε.Ε.)	
<p>Approximately on the 5th of August he went to work at B.M.H. 70th T.M. at Nicosia and no news from them.</p>	
Ημερομηνία — Date — Tarh 19.74	
ΑΠΑΝΤΗΣΙΑΣ ΟΠΙΣΘΙΩΝ — REPLY OVERLEAF — CEVAR ANKA SAHİFESİ	
ΠΑΡΑΛΗΠΗΣ — RECEIVER — ALAN	
Όνομα — Name — <i>Baba Ad.</i>	ΣΕΡΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
Όφελος — Status — <i>As</i>	
Πλ. ή Κωδ. — <i>Number</i>	ΑΓΙΗ ΛΙΤΩΣ
Εποχή — <i>Period</i>	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ
<p>Please return to Red Cross — Eger bilanemizde. Lütfen Kızılay'a iade edin.</p>	

του Σέργης που υπηρετούσε στο 399 Τ.Π. στο Μπογάζι. Του είπε ότι θα πάει στο χωριό για να ετοιμαστεί για τη μετάθεση. Στις 4 Αυγούστου είδε τους γονείς και τα αδέλφια του για τελευταία φορά. Στις 6 Αυγούστου βρισκόταν στην περιοχή Λαπήθου-Καραβά. Εκεί κτυπήθηκε το Τάγμα του ανελέητα από τούρκικα πυρά. Από τότε αγνοείται η τύχη του.

Η Γρηγορού Γεωργίου, ο Χριστοφής Προδρόμου (Χατζιάκκη)

Δολοφονήθηκαν από τους Τούρκους στην τοποθεσία «Σκουρουμαθκιά» μέσα στο έδαφος των Βρετανικών βάσεων στις 31/8/1974 την ημέρα που έγινε από τους Τούρκους η κατάληψη της Αχερίτου.

Άλλος Αχεριώτης που δολοφονήθηκε από τους τούρκους στις 19/10/1975 ήταν ο κτηνοτρόφος **Γιασούμης Τσιούρούτης**. Ενώ έβοσκε τα πρόβατά του στην τοποθεσία «Περβόλια των Εβραίων» πυροβολήθηκε και σκοτώθηκε από τούρκικες σφαίρες, γιατί δήθεν πλησίασε το τούρκικο φυλάκιο της περιοχής.